



Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Slievenstraat 68 te Someren

Rapportnummer 17-0142

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Slievenstraat 68 te Someren

mei 2017

Rapportnummer: 17-0142

In opdracht van: Pouderoyen Compagnons
St. Stevenskerkhof 2
6511 VZ Nijmegen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl



Veldonderzoek: ir. N Arts

Auteur: ir, N. Arts en L. Hulsen MSc.

Kwaliteitscontrole: ir. E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden.....	10
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora.....	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Kevers en slakken	12
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Reptielen en amfibieën.....	13
4.2.6	Vogels.....	15
4.2.7	Huismussen.....	16
4.2.8	Zoogdieren.....	18
5	Conclusies	21
	Geraadpleegde bronnen	23

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens een tuinbouwbedrijf, inclusief woning en bijgebouwen, te saneren en drie woningen terug te bouwen aan de Slievenstraat 68 te Someren. Alle bestaande bebouwing wordt gesloopt. In verband met de ruimtelijke procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de drie voormalige wetten op het gebied van soort- en gebiedsbescherming; Boswet, Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (wn) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

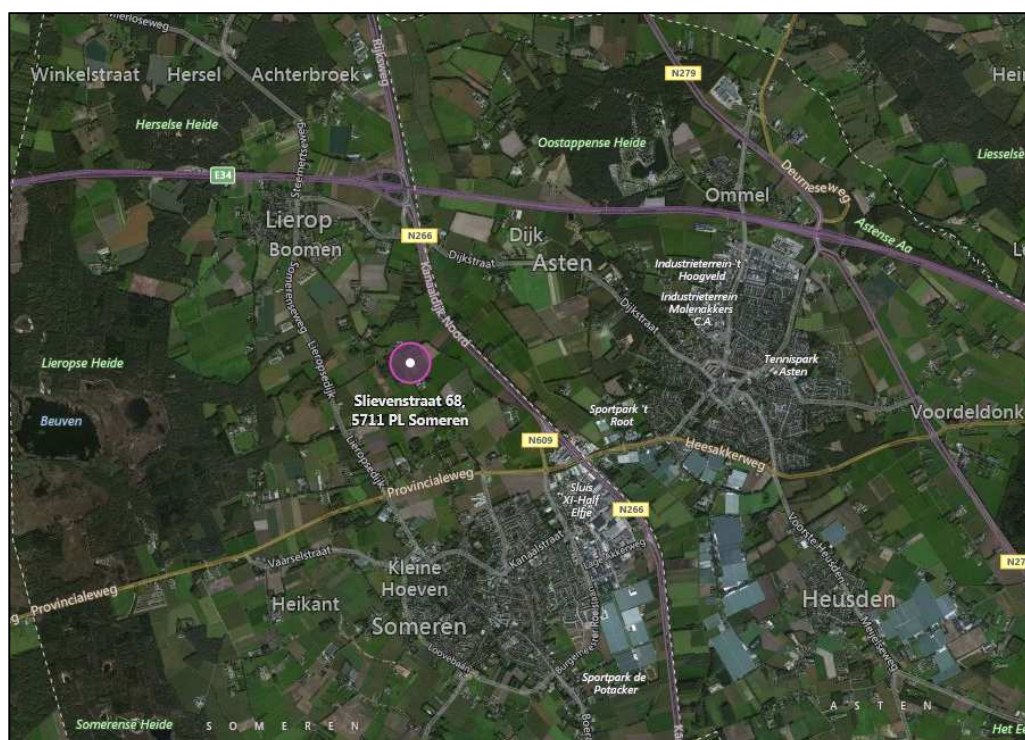
Het plangebied betreft het terrein van een tuinbouwbedrijf (incl. woning, kas en bijgebouwen) aan de Slievenstraat 68 te Someren. Het plangebied ligt in het buitengebied van Someren, tussen Someren en Lierop.

Aan de noordkant grenst het plangebied aan private tuin. Ten oosten en zuiden van het plangebied liggen agrarische percelen. Aan de westkant grenst het plangebied de Slievenstraat. Tussen het plangebied en de Slievenstraat ligt een watergang, welke ten tijde van het veldbezoek nagenoeg droog stond.

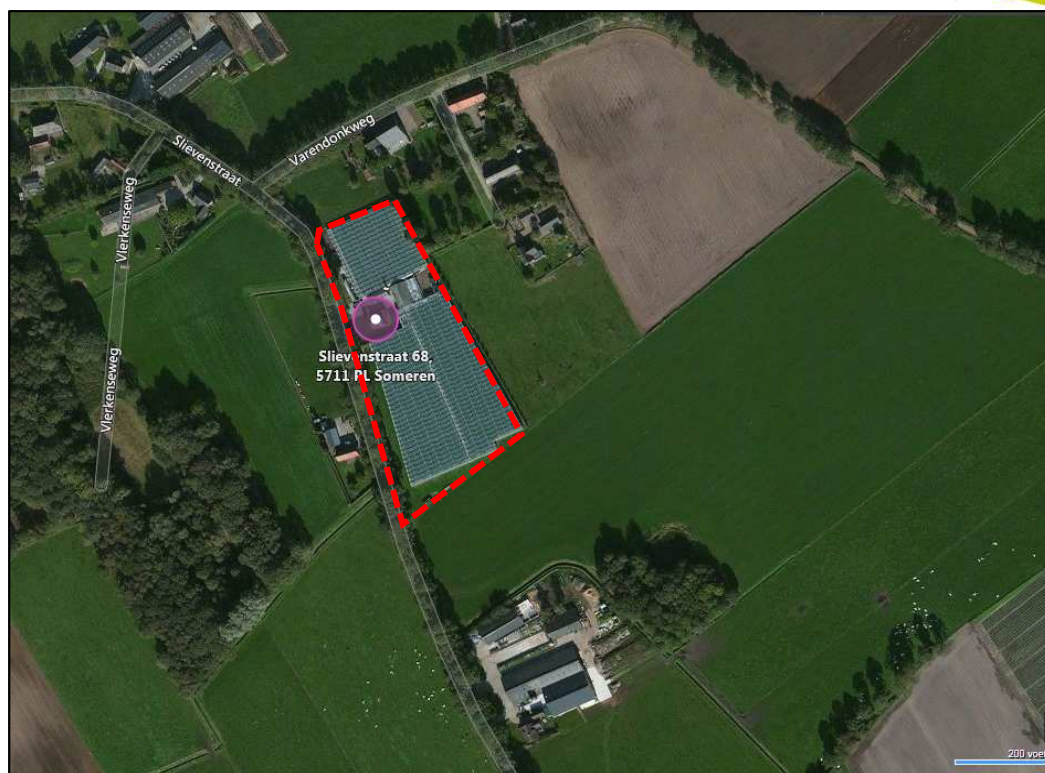
Op het perceel staan een woonhuis met bijbehorende loodsen en twee tuinbouwkassen. Ten tijde van het veldonderzoek waren de kassen leeg en was veel glas van de kassen kapot.

Langs de Slievenstraat staan twee rijen . Het terrein rondom de kassen is grotendeels verhard. Het resterende deel van het terrein bestaat uit grasland en braakliggende grond. De te slopen objecten zijn een woonhuis, twee loodsen en twee ruwbouw-kassen.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.



Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel). Bron: google maps



Figuur 2. Begrenzing plangebied. Bing maps



Foto 1. Plangebied vanuit het zuiden



Foto 2. Woonhuis en kas



Foto 3. Woonhuis en bijgebouwen



Foto 4. Binnenzijde schuur



Foto 5. Inrit, noordelijke kas en gedeelte bijgebouw



Foto 6. Binnenzijde kas



Foto 7. Terrein ten westen van kas



Foto 8. Nest van huismus onder dak

2.2 Voorgenomen plannen

Het project betreft het saneren van het tuinbouwbedrijf (incl. woning en bijgebouwen) en het terugbouwen van drie woningen. De locatie van de woningen is nog niet helemaal duidelijk. Zie figuur 3 op de volgende pagina voor de planschets.



Figuur 3. Voorlopige planschets

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM), de websites Vlindernet.nl, Libellenet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken.

De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 14 april 2017 in de vroege ochtend onder de volgende weersomstandigheden: geheel bewolkt, droog, weinig wind (2 bft) en circa 10 °C.

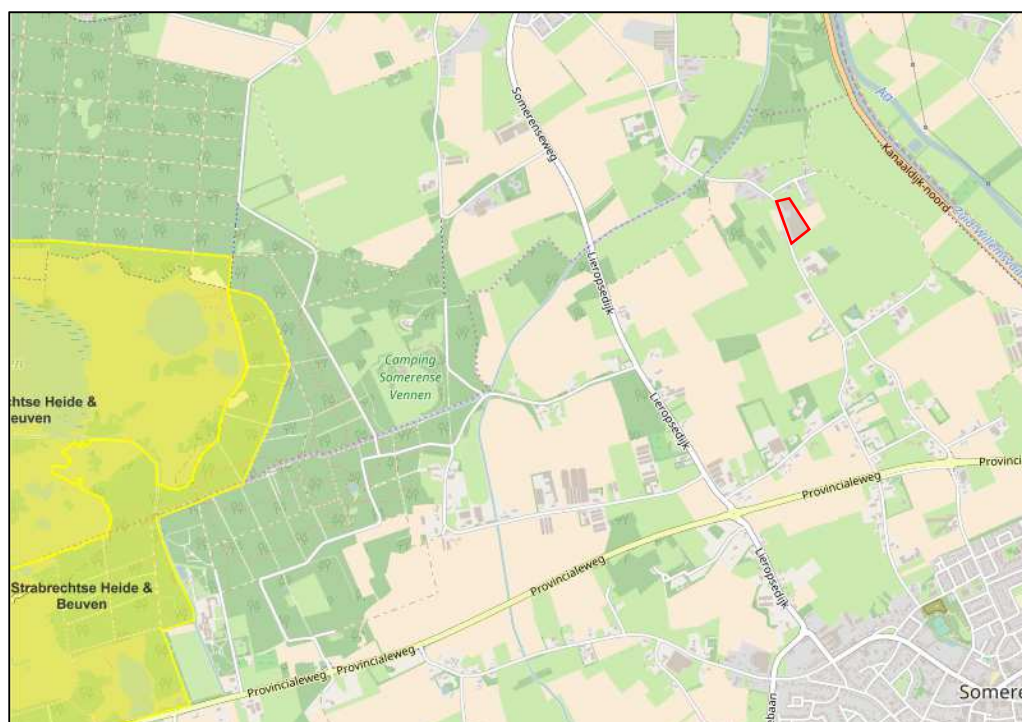
Tijdens het veldbezoek op 14 april 2017 zijn huismussen waargenomen in het plangebied. Daarom is tijdens het veldbezoek voor de quickscan tevens een uitgebreid onderzoek naar huismussen uitgevoerd. Daarnaast heeft nog een extra veldbezoek plaatsgevonden voor het inventariseren van huismussen. Dit bezoek heeft plaatsgevonden rond 18:00 uur op 15 mei 2017. De weersomstandigheden waren als volgt: zonnig, half bewolkt, weinig wind (2 bft) en circa 21 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 2,4 kilometer afstand oosten van het plangebied ligt, zie figuur 3. Dit betreft het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven. Op meer dan 8 kilometer afstand ligt Natura 2000-gebied Groote Peel.



Figuur 4. Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebied Strabrechtse heide & Beuven (geel), bron: gebiedendatabase Ministerie van Economische Zaken

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten een Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied en de kleinschalige en lokale aard van de voorgenomen plannen, hebben de plannen geen negatief effect op Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in provincie Noord-Brabant NNB genoemd) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de natuurbeheerplankaart van de kaartbank op de website van de provincie Noord-Brabant, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNB. Het dichtstbijzijnde natuurgebied dat behoort tot het NNB betreft een gebied ongeveer 80 meter ten westen van het plangebied. De ligging van het NNB ten opzichte van het plangebied is weergegeven in figuur 4.



Figuur 4. Ligging plangebied (rode figuur) ten opzichte van het NNB (bron: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNB. Gezien de (lokale) aard van de plannen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op het nabijgelegen NNB. Daarnaast worden tuinbouwkassen gesloopt wat een positief effect heeft op de donkerte in de nabijgelegen NNB-gebieden van het plangebied.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied en de kleinschalige en lokale aard van de voorgenomen plannen, hebben de plannen geen negatief effect op Natura 2000-gebieden.

Gezien de (lokale) aard van de voorgenomen plannen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben op het NNB.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit bebouwing, verharding, grasland en kale grond. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat binnen het plangebied geschikte biotopen voor beschermde plantensoorten ontbreken. Het is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied redelijkerwijs uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in het gehele plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn en specifieke waardplanten ontbreken voor het voorkomen van beschermde vlindersoorten. Beschermde vlinders hebben specifieke habitateisen; het plangebied voldoet hier niet aan.

Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beschermde soorten libellen. De aanwezige watergang vormt geen geschikt biotoop voor beschermde soorten libellen.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en slakken

Beschermde soorten houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Beschermde waterkevers en aquatische slakkensoorten platte schijfhoren en Bataafse stroommossel zijn afhankelijk van helder, stromend water, rijk aan vegetatie. In het plangebied ontbreken deze biotopen. Het voorkomen van beschermde waterkevers en slakkensoorten kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor beschermde soorten slakken en kevers. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

In het plangebied is geen permanent watervoerende watergang aanwezig als leefgebied voor vissen.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop is het uit te sluiten dat vissen voorkomen in het plangebied.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit de verspreidingskaarten in het boek 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) en gegevens van RAVON komen in de omgeving van het plangebied kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, Alpenwatersalamander (alle §3.3 wn), rugstreeppad, heikikker en poelkikker (alle §3.2 wn) voor.

Tevens komt volgens bovengenoemde bronnen in de omgeving van het plangebied de reptielsoort levendbarende hagedis (§3.3 wn) voor.

Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is in het plangebied geen voortplantingsbiotoop voor amfibieën aanwezig. De sloten rondom het plangebied kunnen dienen als voortplantingsgebied voor algemene amfibieënsoorten. Vanwege de ligging in het agrarisch gebied en het ontbreken van geschikt habitat, is het voorkomen van de meer kritische soorten, zoals heikikker, rugstreeppad en poelkikker uit te sluiten.

Het is aannemelijk dat algemeen voorkomende soorten amfibieën van §3.3 wn; gewone pad, Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, bastaardkikker en bruine kikker op de slootkanten rondom het plangebied voorkomen en daarmee ook incidenteel in de siertuin en in het grasland rond de kassen binnen het plangebied voorkomen. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als landhabitat en om te overwinteren.

Gezien de ligging van het plangebied omringd door landbouwgronden en het ontbreken van geschikt biotopen voor levendbarende hagedis (§3.3 wn), is het voorkomen van deze soort in het plangebied voorkomt uit te sluiten.

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen kunnen tijdens de sloop en bouwwerkzaamheden een tijdelijk negatief effect hebben op algemene soorten amfibieën van §3.3 wn. De sloten rondom het terrein blijven echter behouden, waardoor het voortplantingsbiotoop voor amfibieën behouden blijft. Na de herinrichting zal het plangebied meer geschikt zijn voor deze soorten, door de aanleg van drie private tuinen en hagen als erfafscheiding.

Mitigerende maatregelen

Voor de bruine kikker, kleine watersalamander, bastaardkikker en gewone pad (§3.3 wn) geldt in de provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Voor de Alpenwatersalamander geldt geen vrijstelling van de Wet natuurbescherming. De Alpenwatersalamander is een soort van tabel 2 van de voormalige Flora- en faunawet. Onder de Wet natuurbescherming mag voor deze soorten gebruik worden gemaakt van een goedgekeurde gedragscode. In dit geval dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor de bouw- en ontwikkelsector van Bouwend Nederland en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM Bouwend Nederland.

Hierin is het volgende opgenomen bij de aanwezigheid van beschermde amfibieën van de voormalige tabel 2 van de Flora- en faunawet:

- + Het uitvoeren van graafwerkzaamheden op locaties waar tabel-2 soorten van de voormalige Flora- en faunawet (Alpenwatersalamander) voorkomen, vindt plaats in de periode buiten de overwinteringsperiode van deze soorten. De overwinteringsperiode duurt van 1 november – 15 maart.
- + Bij snoeien/dunnen in de periode 1 november – 15 maart, worden potentiële verblijfplaatsen in bladhopen en hopen, ruimten onder boomstroken et cetera opgespoord en ongemoeid gelaten.
- + Voortplantingswateren mogen tijdens het voortplantingsseizoen (medio februari – mei) niet worden gedempt.

Conclusie

Het is mogelijk dat bruine kikker, bastaardkikker, kleine watersalamander en gewone pad het plangebied incidenteel als landhabitat gebruiken. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een tijdelijk negatief effect op deze soorten. Voor deze soorten geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Voor de Alpenwatersalamander geldt geen vrijstelling van de Wet natuurbescherming. In verband met de mogelijke aanwezigheid van de Alpenwatersalamander dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor de bouw- en ontwikkelsector van Bouwend Nederland en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM Bouwend Nederland. Dit betekent dat graafwerkzaamheden buiten de overwinteringsperiode (1 november – 15 maart) uitgevoerd dienen te worden en dat voortplantingswater gespaard dient te worden in het voortplantingsseizoen (medio februari – mei).

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het uit te sluiten dat beschermde soorten amfibieën van §3.2 wn en levendbarende hagedis §3.3 wn voorkomen in het plangebied.

4.2.6 Vogels

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. In de te slopen gebouwen zijn geen sporen aangetroffen van uilen. In de loodsen zijn geen vaste rust- en verblijfplaats van uilen aanwezig. Tijdens het veldbezoek op 14 april 2017 zijn huismussen waargenomen in het plangebied. Daarom is tijdens het veldbezoek voor de quickscan tevens een uitgebreid onderzoek naar huismussen uitgevoerd. De methode en resultaten van dit onderzoek zullen in een aparte paragraaf worden besproken.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor diverse vogelsoorten. Negatieve effecten op foerageergebied van vogels zijn redelijkerwijs uit te sluiten; in de directe omgeving van het plangebied is voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. Voor vogels geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de functionele leefomgeving strikt beschermd.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied. Indien vogels aan het broeden zijn, kan het verwijderen van bomen en beplanting niet plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

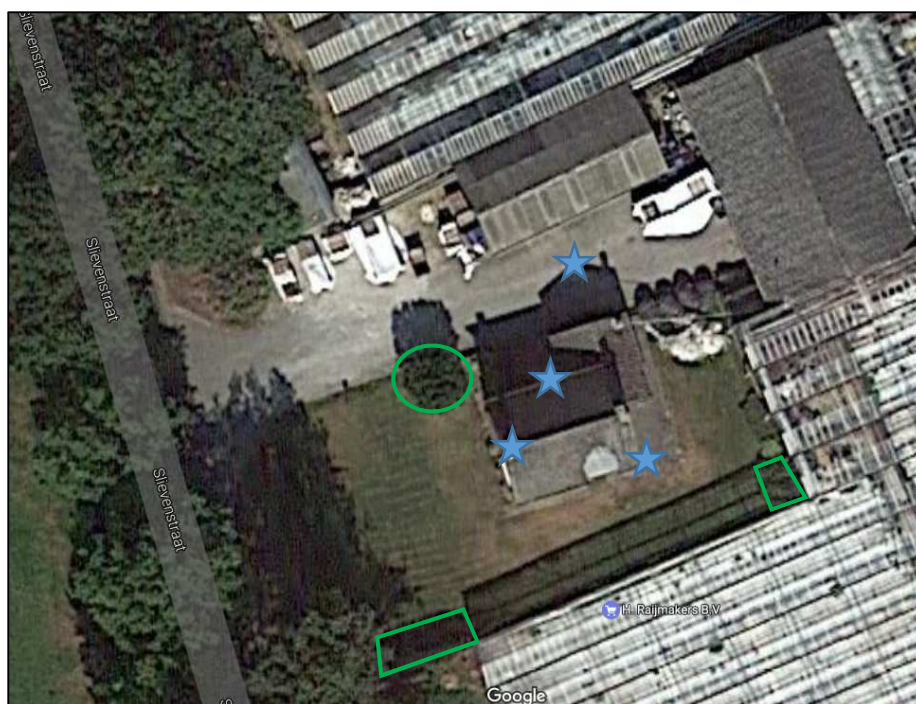
4.2.7 Huismussen

Onderzoek naar huismussen zijn volgens de “Soortenstandaard huismus” (RVO, 2014) uitgevoerd tijdens twee veldbezoeken in de periode van 1 april t/m 15 mei: op 14 april en 15 mei 2017. De twee inventarisaties zijn tijdens goede omstandigheden uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Een onderzoek is uitgevoerd een uur na zonsopkomst. Het tweede onderzoek heeft plaatsgevonden om 18:00 uur.

Tijdens de veldbezoeken is in beeld gebracht waar welke elementen van de functionele leefomgeving zich bevinden. Hiertoe behoren nestplekken, maar ook de plekken waar gevoerd en geslapen wordt, zoals struiken, hagen, klimop en kruidenrijke vegetaties.

Resultaten

Uit de veldbezoeken is gebleken dat onder het dak van het woonhuis vier nesten van huismussen aanwezig zijn, zie figuur 5.



Figuur 5. Overzicht functionele leefomgeving huismus

- ★ bezet nest huismus
- rust/slaapplaats huismus

De huismussen vliegen voor het foerageren naar het perceel ten noorden van het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor foerageren aanwezig. Op het naastgelegen perceel op Varendonkweg 7 worden verschillende soorten dieren gehouden; onder andere kippen, pauwen, alpaca's. De huismussen vliegen af en aan om daar te foerageren.

Rustplaatsen en slaapplaatsen zijn aanwezig in het plangebied in de vorm van een grote taxus naast het woonhuis, een groenblijvende struik in het zuidoosten van de tuin en een haag van taxus aan de kant van de

Slievenstraat, zie figuur 5 en onderstaande foto's. In deze wintergroene struiken zijn geen nesten aangetroffen.

Stofbaden kunnen de huismussen nemen tussen de planten in de tuin rondom het woonhuis en op het perceel ten noorden van het plangebied in de ren van de dieren die daar gehouden worden.



Foto 9. Huismus mannetje in dakgoot naast nestplek



Foto 10. Wintergroene struik (taxus) naast woonhuis



Foto 11. Haag van taxus

Bij de woonhuizen aan de overzijde van de Slievenstraat zijn ten tijde van de veldbezoeken ook huismussen waargenomen. Op Slievenstraat 71 zijn minimaal vier roepende mannetjes gehoord bij het woonhuis en de bijgebouwen. Op Slievenstraat 69 waren ten tijde van het onderzoek minimaal drie huismussen aanwezig rond de hagen in het plangebied.

Conclusie

Uit het veldbezoek is gebleken dat in het plangebied vier nesten van huismussen aanwezig zijn. Daarnaast zijn in het plangebied slaapplekken van huismussen aanwezig. Het vernietigen van nesten van huismussen of het functionele leefgebied van huismussen (verwijderen van groenblijvende struiken in het plangebied) is een overtreding van de Wet natuurbescherming. Om het overtreden van de Wet natuurbescherming te voorkomen dient voorafgaand aan de sloop van het woonhuis en het verwijderen van de struiken een mitigatieplan te worden opgesteld waarin mitigerende maatregelen worden beschreven om een negatief effect op de huismus te kunnen voorkomen.

Op basis van het mitigatieplan kan een ontheffing Wet natuurbescherming voor de vernietiging van de nesten en het functionele leefgebied worden aangevraagd.

4.2.8 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en ingekorven vleermuis (alle §3.2 wn) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied is. Binnen het plangebied zijn mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen in de spouwmuur en onder het dak van het woonhuis en in de bijgebouwen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is derhalve niet uit te sluiten. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd.

Overige zoogdieren

Het plangebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van algemene soorten grondgebonden zoogdieren zoals konijn, egel en diverse algemene muizensoorten (alle §3.3 wn).

Uit gegevens van de Zoogdierverseniging en Telmee.nl blijkt dat in de omgeving van het plangebied tevens de volgende beschermde zoogdiersoorten voorkomen: eekhoorn en das (§3.3 wn).

Vanwege de inrichting en de ligging van het plangebied is de aanwezigheid van eekhoorn en das in het plangebied op voorhand uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt foerageergebied behouden.

Mogelijk zijn in de gebouwen binnen het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Bij het slopen van de woning en de bijgebouwen worden mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen vernietigd. Het vernietigen van verblijfplaatsen van vleermuizen heeft een overtreding van de Wet natuurbescherming tot gevolg. Indien vleermuisverblijfplaatsen aanwezig zijn in de te slopen gebouwen dient een ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij Provincie Noord-Brabant.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal grondgebonden zoogdieren. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk tijdelijk een negatief effect op deze soorten tijdens de werkzaamheden. na de herinrichting zal het plangebied meer geschikt zijn voor kleine grondgebonden zoogdieren vanwege de aanleg van tuinen rondom de drie nieuwe woningen.

Mitigerende maatregelen

Voor de mogelijk binnen het plangebied voorkomende beschermde soorten (§3.3 wn) geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

In de te slopen bebouwing zijn mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Nader onderzoek naar vleermuizen gedurende de periode half mei t/m september dient te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op vleermuizen. Op basis daarvan kunnen de benodigde mitigerende maatregelen worden vastgesteld.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn redelijkerwijs uit te sluiten. In de te slopen bebouwing zijn mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Nader onderzoek naar vleermuizen gedurende de periode half mei t/m september dient te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op vleermuizen. Op basis daarvan kunnen de benodigde mitigerende maatregelen worden vastgesteld.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor de mogelijk binnen het plangebied

voorkomende beschermde soorten (§3.3 wn) geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied en de kleinschalige en lokale aard van de voorgenomen plannen, hebben de plannen geen negatief effect op Natura 2000-gebieden.

Gezien de (lokale) aard van de voorgenomen plannen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben op het NNN.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die beschermd zijn onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

In het plangebied zijn vier nesten van huismussen aanwezig onder het dak van het woonhuis. Tevens zijn twee struiken en een haag aanwezig die worden gebruikt als rust/slaapplaats. Om overtreding van de wet natuurbescherming te kunnen voorkomen dient een mitigatieplan te worden opgesteld voor de huismus voorafgaand aan de sloop van het woonhuis en het verwijderen van de struiken. Op basis van het mitigatieplan kan een ontheffing Wet natuurbescherming voor de vernietiging van de nesten en het functionele leefgebied worden aangevraagd.

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. In het plangebied en direct daar omheen blijft voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageer- en broedgebied van vogels.

Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende vogels. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn redelijkerwijs uit te sluiten. In de te slopen bebouwing zijn mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Nader onderzoek naar vleermuizen gedurende de periode half mei t/m september dient te worden uitgevoerd om te kunnen bepalen wat de effecten zijn van de voorgenomen plannen op vleermuizen. Op basis daarvan kunnen de benodigde mitigerende maatregelen worden vastgesteld.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is voor een aantal algemene grondgebonden zoogdieren van §3.3 van de Wet natuurbescherming geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor deze soorten van §3.3 wn geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren voor deze zoogdiersoorten.

De amfibiesoorten kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en bastaardkikker (§3.3 wn) gebruiken het plangebied mogelijk als leefgebied. Voor deze amfibiesoorten geldt

een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren voor deze zoogdiersoorten.

Voor de Alpenwatersalamander geldt geen vrijstelling van de Wet natuurbescherming. In verband met de mogelijke aanwezigheid van de Alpenwatersalamander dient gewerkt te worden volgens de gedragscode flora en fauna voor de bouw- en ontwikkelsector van Bouwend Nederland en de Vereniging van Nederlandse Projectontwikkeling Maatschappijen NEPROM Bouwend Nederland. Dit betekent dat graafwerkzaamheden buiten de overwinteringsperiode (1 november – 15 maart) uitgevoerd dienen te worden en dat voortplantingswater gespaard dient te worden in het voortplantingsseizoen (medio februari – mei).

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	§3.3 wn	Landhabitat en voortplantingshabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 wn	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Alpenwatersalamander	§3.3 wn	Landhabitat	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Uitvoeren van graafwerkzaamheden niet tussen 1 november – 15 maart. Werkzaamheden aan voortplantingswater niet tussen medio februari – mei
Vleermuizen	§3.2 wn	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Vaste rust- en verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek in de periode half mei t/m september
Vogels	§3.1 wn (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Huismus	§3.1 wn (nest jaarrond beschermd)	Nesten en functioneel leefgebied	Ja	Ja	

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt, versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Huismus Passer domesticus Versie 2.0, december 2014

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx
- + NNN: <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>
- + <http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket>
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellenet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	Categorie 2 (§ 3.2 Wn)	Categorie 3 (§ 3.3 Wn)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolprocedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.